

Fitxa 50

PUNTA PRIMA

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSIQUES:

Municipi: Sant Lluís.

Altres topònims: platja de l'Aire.

Àrees urbanes associades: Punta Prima, Son Ganxo.

Accés: rodat des de la urbanització de Punta Prima. Hi ha una zona d'estacionament devora la platja.

Orientació de la platja: sud-est.

Superfície de platja: 7.400 m².

Llargada de platja: 225 m.

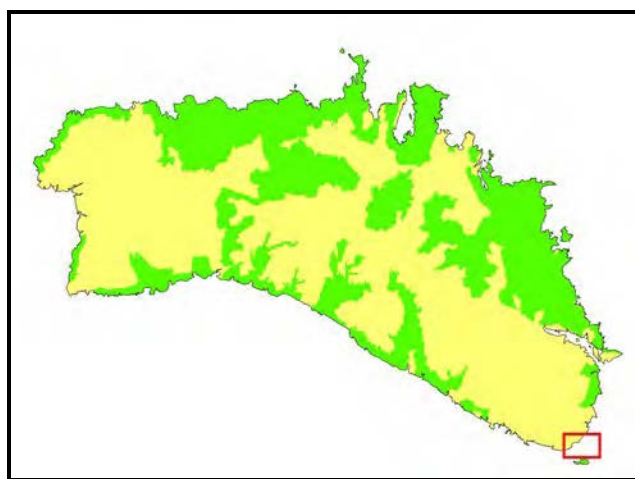
Amplada mitjana de la platja: 40 m.

Grau de freqüentació de la platja: alt, en plena temporada.

Geologia de l'entorn: plana d'inundació ubicada sobre la plataforma carbonatada del Miocè superior, formada per calcàries blanques.

Composició del sediment: d'origen carbonatat orgànic (+90%), amb alta proporció de gra fi i color blanc.

Espais naturals protegits: no està inclosa dins cap espai natural protegit.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus A (urbana).

Distància a l'estacionament: 50 m.

Servei de socorrisme: hi ha servei de socorrisme fix i torre de vigilància

Altres serveis: servei de lloguer de para-sols, gandules i patins de pedals. Servei de restauració a peu de platja i associats a la zona urbana. Servei de transport públic que connecta amb els nuclis urbans de Sant Lluís i de Maó.

ENTORN I PAISATGE

La platja de Punta Prima és una platja totalment urbana i, com el seu nom indica, es troba situada a la punta de l'extrem sud-est de l'illa de Menorca. L'acumulació d'arena que forma la platja es crea gràcies a una petita entrada de mar i no per la presència d'un barranc, com passa en altres platges del sud. Per aquest motiu no es tracta d'una platja estreta i tancada, sinó d'un arenal ampli i obert a la mar d'arena fina i clara. La platja limita per darrere

directament amb la urbanització. Està dividida en dues parts; una de més gran i un petit arenal separat per una zona rocosa a la part de llevant (vegeu foto adjacent). Les roques que envolten la platja són de tipus calcari i no formen penyals importants, sinó que surten de la mar gradualment i es caracteritzen per les curioses formes que agafen a causa de l'erosió.

Malgrat que l'entorn de la platja ja no és gaire natural a causa de la forta urbanització i a l'alta freqüentació que viu en plena temporada, sí que hi podem trobar la presència de formes dunars relictos de manera testimonial, associades generalment a petites taques de vegetació (vegeu foto adjacent). D'altra banda, aquesta platja ofereix una de les vistes més paradisiàques de Menorca. Just davant la platja i a poc més d'un quilòmetre de distància hi ha un dels nombrosos illots que envolten l'illa de Menorca, l'illa de l'Aire. Aquest és el segon illot en

grandària, amb unes 30 hectàrees de superfície. És una illa deshabitada, però consta d'un far, un antic refugi de pescadors i un moll. La visió d'aquest illot des de la platja és espectacular, però encara ho són més els blaus que pren la mar en el pas entre la platja i l'illot gràcies al seu fons arenós i a la seva poca profunditat.

PLANTES I VEGETACIÓ

Com altres platges del seu entorn, l'elevada freqüentació humana ha fet desaparèixer bona part de la vegetació dunar que hi hauria d'haver en aquesta platja. Una senzilla prova pilot duta a terme aquí va posar de manifest la relativa facilitat amb la qual es pot recuperar aquesta flora.

Malgrat açò, actualment el que es pot veure són unes poques espècies arraconades a les voreres i en uns petits redols que queden a la part més interior de la platja. Amb aquesta situació és pràcticament impossible distingir qualsevol zonació, i així les espècies apareixen de manera més o menys dispersa i desordenada. Les plantes que s'hi poden veure van des de les més pioneres, com la ravenissa de la mar (*Cakile maritima*) o el cent nusos de la mar (*Polygonum maritimum*), passant per les més persistents, com el gram de platja (*Sporobolus pungens*), el trèvol mascle (*Lotus cytisoides*), el lliri de platja (*Pancratium maritimum*), el carc marí (*Eryngium maritimum*), una llengua bovina d'arenal (*Echium sabulicola*) o el fenàs de platja (*Elymus farctus*), fins aquelles que denoten la nitrificació de l'arena i la presència humana: malva de fulla grossa (*Lavatera arborea*) (vegeu foto), herba pudenta (*Chenopodium album*), lletsó de paret (*Sonchus tenerrimus*). Tampoc no hi falten les exòtiques com *Aster squamatus* o *Xanthium strumarium*, totes dues d'origen americà.

ANIMALS

Com que es tracta d'una platja urbanitzada, les possibilitats de veure un animal salvatge passejant per la seva arena són més aviat poques. Malgrat açò, l'illa de l'Aire és a poc més d'un quilòmetre i, tot i les seves petites dimensions, és un illot molt interessant des del punt de vista ecològic, tant florístic com faunístic.

Aquest illot és un punt de parada i repòs molt important per als ocells migradors transaharianos. Aquestes aus passen l'hivern a la zona subsahariana i han de vèncer dues grans barreres geogràfiques durant els seus viatges d'anada i tornada cap a Europa: el desert del Sàhara i la mar Mediterrània. El paper que juguen les petites illes en aquests grans viatges migratoris és estudiat gràcies al projecte internacional *Piccole Isole*. A l'illa de l'Aire hi ha una estació d'estudi i anellament des de l'any 1993 i en tot aquest temps s'han anellat més de 40.000 ocells de més de 90 espècies diferents. D'aquesta manera s'ha recopilat informació valuosíssima per a l'avanç en l'estudi de tot allò que afecta les rutes migratòries de les aus. D'altra banda, a l'illa de l'Aire hi ha ocells que no només hi són de passada sinó que hi viuen tot l'any o bé hi crien. Per exemple, aus marines com ara els corbs marins (*Phalacrocorax aristotelis*), la baldritxa balear (*Puffinus mauretanicus*, espècie endèmica de les illes Balears), la gavina camagroga (*Larus michahellis*) i la menys freqüent gavina corsa (*Larus audouinii*), que es diferencia de l'anterior perquè és més petita i té les cames grises i el bec vermell (vegeu foto).

La gran importància faunística d'aquest illot també és deguda a la presència de la sargantana balear. Aquesta és una espècie endèmica de les illes Balears que s'ha extingit de les illes grans i que avui dia només es troba en alguns illots costaners i a Cabrera. Per aquest motiu és una espècie protegida i de conservació prioritària. A l'illa de l'Aire hi habita la subespècie *Podarcis lilfordi lilfordi*, que es caracteritza per una major mida i per la seva coloració negra irisada. Al contrari que en altres illots, aquí l'espècie es troba en un estat de conservació acceptable i la

densitat de la població és de les més elevades. Les principals amenaces per a la sargantana són la predació per part d'altres vertebrats i l'alta freqüentació que sofreix el seu medi, sobretot durant els mesos d'estiu.

DINS LA MAR

El fons d'aquesta platja és principalment rocós i recobert d'algues fotòfiles, sobretot d'*Acetabularia acetabulum*, *Dilophus fasciola* i *Padina pavonica*. (A la foto adjacent es pot veure un moll (*Mullus surmuletus*) en primer pla nedant sobre algues, vegeu *Padina pavonica*, en forma de ventall). *Acetabularia acetabulum* (alga verda amb forma de paraigüet) forma en algunes zones uns prats molt densos i espectaculars. Al litoral rocós i sobretot al llevant de la cala, hi creix de manera abundant l'alga bruna *Cystoseira stricta*, que forma unes comunitats molt diverses i interessants, però que estan amenaçades per la important presència de bogamarins, animals herbívors de gran voracitat. A la part situada més a ponent de la cala, el fons és arenós amb algunes mates de posidònia.

HISTÒRIA I SINGULARITATS

Avui dia encara podem apreciar un conjunt de "casetes de vorera" (vegeu foto dreta) amb una arquitectura ben particular que hi ha bé damunt la platja a la part de llevant. Es tracta d'un conjunt d'antigues casetes construïdes durant els anys 60 per guardar petites embarcacions juntament amb un llenegall (rampa per tirar les barques a l'aigua) i dos molls.

També, a final dels anys 60 eren utilitzades com a lloc d'estiueig per diverses famílies de Maó.

Avui dia encara estan en ús, malgrat que ja no s'hi guarda cap barca i que del llenegall i del moll només se'n poden endevinar les restes entre les roques de davant.

També, des de la platja, es pot admirar la torre de Son Ganxo, una torre defensiva d'origen espanyol de l'any 1785, avui dia, reconvertida en alberg de joventut (vegeu foto esquerra).